

Hållbart i fiskdisken

Många av oss äter alldeles för lite fisk; tre gånger per vecka lyder Livsmedelsverkets kostråd. Fisk är nyttig för hälsan. Den är rik på vitaminer och mineralämnen, särskilt vitamin D, jod och selen. Fet fisk innehåller också stora mängder omega-3-fettsyror som anses minska risken för hjärt- och kärlsjukdomar.

Av Anne Nilsson, Ordfront magasin 9/2007

Men smolken i bägaren är att idag är många av våra fiskar akut hotade genom överfiske, miljögifter, övergödning och andra typer av miljöproblem. Ett exempel är vår ekonomiskt mest viktiga fisk i Sverige – torsken. Den hotas idag av överfiske där situationen är särskilt allvarlig i Kattegatt, Skagerrak, stora delar av Nordsjön och Östersjön.

För att underlätta för oss vanliga konsumenter har Världsnaturfonden WWF sedan 2002 gett ut en vägledning WWF:s Fiskguide som också finns i ett praktiskt fickformat. Den hjälper dig att välja fisk och skaldjur som kommer från ett hållbart fiske. Nu i maj kom den fjärde uppdaterade utgåvan ut. Där delas de vanligaste matfiskarna in i tre kategorier: grönt, gult och rött ljus.

Det gröna ljuset innebär att du kan äta fiskarna och skaldjuren som finns uppräknade med god aptit ur miljösynvinkel. Bestånden av fisk är rikliga, förvaltas väl och fisket sker på ett hållbart sätt.

Det gula ljuset betyder att du ska tänka efter innan köp. De fiskar och skaldjur som finns med är ett förhållandevis bra alternativ, men viss oro kan finnas kring de odlingsmetoder eller fiskeredskap som används.

Det röda ljuset är det samma som att låta bli. De här fiskarna och skaldjuren ska du således helt undvika. Fiskarna kommer från överfiskade bestånd och/eller är fångade eller odlade på ett sätt som skadar andra marina arter eller miljön.

När det gäller miljömärkning av fisk och skaldjur finns det idag två olika system: MSC (Marine Stewardship Council) och Krav. Dessa båda märkningssystemen säkerställer att fisken kommer från ett uthålligt fiske som bevarar mångfalden och främjar en ekologisk produktion.

Så nästa gång i fiskdisken eller på restaurangen: Tag upp ur fickan WWF:s guide för att se vilka fiskar och skaldjur som har fått grönt ljus. Slutligen tänk också på att välja en fisk som inte är för liten så att den verkligen har hunnit fortplanta sig innan den hamnar på tallriken. God spis!

FAKTARUTA

Grönt ljus – Smaklig måltid!

Abborre

Alaska pollock (MSC-märkt)

Blåmusslor (repodlade)

Gråsej
Gädda
Gös (Hjälmarfiske, MSC-märkt)
Hoki (MSC-märkt)
Hummer (burfångad)
Krabba (burfångad, svensk)
Lax (Krav-märkt)
Nordhavsräka (Skagerrak, Krav-märkt)
Sill (Västkusten, Krav-märkt)
Skarpsill
Skrubbskädda
Vildfångad och odlad fisk som är miljömärkt

Gult ljus – Tänk efter!

Hajmal/Pangasius (Asien)
Havskräfta
Hälleflundra (odlad)
Kolja
Krabba
Lax (odlad, ej miljömärkt)
Makrill (lokalt fångad)
Nordhavsräka (modifierat trålfiske för minskning av bifångst)
Piggvar (garnfiske)
Regnbåge
Röding
Sik
Siklöja
Slätvar
Tonfisk (gulfenad, Stilla havet)
Torsk (odlad, krokfångad nordostarktisk torsk)
Öring

Rött ljus – Låt bli!

Bergtunga
Hajar
Hälleflundra (Nordatlanten)
Lax (vildfångad)
Marlin
Marulk
Liten hälleflundra
Rockor
Räkor, tropiska (odlad och vild)
Rödspätta
Rödtunga
Svärdfisk
Tonfisk (blåfenad)
Torsk
Tunga
Ål

Källa: WWF:s fickguide för mer miljövänliga köp av fisk- och skaldjursprodukter.

Mer information:

www.wwf.se

www.msc.org

www.krav.se

Lovordat klimatuppdrag för näringslivet

I slutet av mars lanserade konsultföretaget Respect Europe Näringslivets Klimatuppdrag som ska inspirera företag att bli klimatneutrala. Ett 40-tal företag har i rask takt skrivit under uppdraget. Bland de deltagande kan nämnas storföretag som SJ och Coop Sverige och mindre företag som Hässelby Golf och förlaget ETC.

– Särskilt glädjande är att så pass många små och medelstora företag har skrivit under uppdraget. I det här sammanhanget brukar det annars bara vara de större företagen som har resurserna och visar framfötterna, säger Gunilla Hadders programchef på Respect Europe.

De företag som har anslutit sig åtar sig att minska sina utsläpp av koldioxid med minst 30 procent fram till år 2020 jämfört med sina utsläpp 1990, i enlighet med EU:s internationella mål. Gunilla Hadders menar att det nu är hög tid för näringslivet att gå från fina ord till handling i klimatfrågan, något som just dessa företag gör:

– Nu väntar ett grundläggande jobb för dem att beräkna och redovisa sina verksamhetens koldioxidutsläpp, men vi har en välbeprövad metodik som de kan använda sig av vilket underlättar det hela.

En gång om året ska de anslutna företagen redovisa sina koldioxidutsläpp på sina respektive hemsidor – och då helst visa på minskningar jämfört mot året innan. Missköter sig något av företagen kommer det att plockas bort från uppdraget.

Nästa steg efter sommaren blir att arbeta för att uppmärksamma uppdraget ännu mer och få än fler företag att engagera sig. En av uppdragets stora anhängare är EU-kommissionär Margot Wallström som kommer att följa det från sin EU-horisont. Hon har uttryckt sig mycket entusiastiskt om uppdraget:

– Det här är något av det mest spännande jag sett. Potentialen är enorm.

Uppdragets hemsida: <http://uppdraget.klimatneutral.se>

Rysk miljöorganisation fick regeringens Östersjöpris

Ecodefense i Kaliningrad blev årets vinnare av utmärkelsen Swedish Baltic Sea Water Award som den svenska regeringen står bakom. Priset delades ut i samband med den årliga Världsvattenveckan i Stockholm som ägde rum den 12–18 augusti.

Sedan 1989 har den ideella organisationen Ecodefense jobbat med att skydda Östersjöns vattenmiljöer. Det har skett genom exempelvis informationskampanjer för att öka allmänhetens kunskap och insatser för att påverka myndigheter och företag såsom massafabriken Tsepruss och oljebolaget Lukoils.

– Ecodefense arbetar under besvärliga omständigheter i ett område med stora miljöproblem. De har redan nått framgångar och vi vill uppmärksamma detta samt uppmuntra deras fortsatta, viktiga arbete, säger priskommitténs ordförande Ulla-Britta Fallenius på Naturvårdsverket i ett pressmeddelande.